

Kroatia Suomen jalanjäljissä omistajanvaihdosbarometrien toteuttamisessa

19.12.2025

Suomalaisessa omistajanvaihdosten edistämistyössä on monia hienoja piirteitä. Edistämistyötä tehdään jatkuvan parantamisen periaatteella, ja benchmarkkaamme jatkuvasti muita Euroopan maita hyvistä käytänteistä. SEAMKissa on parhaillaan käynnissä Interreg Europe -rahoituksella alueellisten omistajanvaihdosten ekosysteemien benchmarkkaus ja kehittäminen (ks. tarkemmin REBTES – Developing Regional SME Business Transfer Ecosystems | Interreg Europe).

Olemme Suomessa aiemman benchmarkkauksen (Tall, Varamäki & Viljamaa 2021) johdosta ottaneet ohjelmistoon mm. valtakunnallisen omistajanvaihdosviikon Belgian esimerkin innoittamana. Omistajanvaihdosviikko on nyt toteutettu kolme kertaa Suomessa. Vastavuoroisesti moni maa on halunnut benchmarkata Suomea ja ottanut meidän hyviä käytänteitä käyttöön. Meillä riittää monia hyviä käytänteitä hyödynnettäväksi myös muualla. Säännöllisesti toteutettu valtakunnallinen omistajanvaihdosbarometri on yksi tällainen, josta moni eurooppalainen maa haaveilee. Valtakunnallinen omistajanvaihdosfoorumi ja sen kyljessä alueelliset omistajanvaihdosfoorumit samoin kuin matalan kynnyksen omistajanvaihdosten neuvontapisteet ovat myös sellaisia hyviä käytänteitä, joista moni maa Euroopassa unelmoi.

Kroatiassa yritysten myyntikulttuuri vasta

alkutaipaleella

Saimme olla todistamassa, kun Kroatian toinen omistajanvaihdosbarometri julkistettiin Zagrebissa 25.11.2025. Professori Mirela Alpezan johdolla toteutetut molemmat barometrit on tehty Seinäjoen ammattikorkeakoulun ja valtakunnallisen ov-foorumin mallin mukaan. Suurin osa kysymyksistä on myös samoja. Kroatian edellinen barometri toteutettiin vuonna 2015. Kaikkineen Kroatiassa on alettu puhua omistajanvaihdoksista ja niiden herättelytyöstä vasta vähän yli kymmenen vuotta sitten.

Kroatiassa peräti 61 % yli 55-vuotiaiden omistajien yrityksistä on jatkamassa perheen omistuksessa, 23 % aiotaan myydä ulkopuolelle ja 9 % aikoo lopettaa (Alpeza, Mezulic Juric & Has 2025). Suomessa (Varamäki ym. 2024) vastaavat luvut vuoden 2024 barometrissa olivat: myynti perheen ulkopuoliselle 47 %, sukupolvenvaihdos 24 %, yrityksen lopettaminen 20 %. Kroatiassa yrityksen myyminen ei ole vielä niin yleistä kuin Suomessa mutta hyvän yhteistyökumppanimme CEPORin toteuttaman aktiivisen herättelytyön ansiosta myymisen mahdollisuus on vähitellen noussut varteenotettavaksi vaihtoehdoksi.

Ostajan löytäminen myös Kroatiassa suurin haaste

Kroatiassa suurimmat haasteet omistajanvaihdokseen liittyen ovat ihan samat kuin Suomessa. Kroatiassa (Alpeza ym. 2025) vastaajat laittoivat haasteet seuraavaan tärkeysjärjestykseen: Sopivan ostajan löytäminen, Yrityksen arvon määrittäminen ja myyntihinnan asettaminen, Rahoituksen ja rahoitusjärjestelyjen varmistaminen, Yrityksen myyntikunnon parantaminen ennen myyntiä tai omistajanvaihdosta, Oikea ajoitus, Yrityskauppaprosessin ja neuvottelujen hallinta ja Omistajan henkinen valmistautuminen yrityksestä luopumiseen.

Yrittäjän äkillinen luopuminen aiheuttaisi molemmissa maissa ongelmia

Mielenkiintoista on myös vertailla Suomen (Varamäki ym. 2024) ja Kroatian (Alpeza ym. 2025) eroja siinä, miten suuria haasteita yrittäjän äkillinen luopuminen yritystoiminnasta esim. vakavan sairastumisen tai jopa kuoleman vuoksi aiheuttaisi yritykselle. Kroatiassa 39 % vastasi, että tästä seuraisi yritykselle merkittäviä ongelmia, 37 % kertoi, että edessä olisi melko merkittäviä ongelmia, kun vastaavasti Suomessa 28 % vastasi, että olisi merkittäviä ongelmia edessä ja 22 %, että olisi melko merkittäviä ongelmia.

Haaveissa eurooppalainen

omistajanvaihdosbarometri

SEAMK on pitkään haaveillut ja myös pyrkinyt edistämään eurooppalaisen omistajanvaihdosbarometrin toteuttamista. Tämä on nostettu myös kymmenen suosituksen joukkoon omistajanvaihdosten edistämiseksi Euroopassa (https://www.eurochambres.eu/wp-content/uploads/2025/04/10-Suggestions-to-Support-Business-Transfer-in-the-EU.pdf). SEAMK on eurooppalaisen omistajanvaihdosten edistämisjärjestön Transeon aktiivinen jäsen. Transeon jäseninä on yliopistojen lisäksi julkisia ja yksityisiä omistajanvaihdosasiantuntijoita. SEAMKin näkökulmasta Transeo tarjoaa erittäin hyvän verkoston esimerkiksi uusien hankeideioiden synnyttämiseen ja hankkeiden rakentamiseen sekä vastaavasti myös tulosten levittämiseen yhteisissä workshopeissa, webinaareissa sekä Transeon e-julkaisujen tuottamisessa.

Elina Varamäki
Vararehtori
SEAMK

Anmari Viljamaa
Tutkijayliopettaja
SEAMK

Juha Tall
Asiantuntija, TKI
SEAMK

Lähteet

Alpeza, M., Mezulic Juric, P. & Has, M. (2025). TKI Preuzima Kormilo? Business Transfer Barometer 2025. CEPOR.

REBTES – Developing Regional SME Business Transfer Ecosystems | Interreg Europe

Tall, J., Viljamaa, A & Varamäki, E. (2021). Business transfer promotion in European countries. Business Transfer Promotion in European Countries

Varamäki, E., Tall, J., Joensuu-Salo, S., Viljamaa, A., & Katajavirta, M. (2024). *Valtakunnallinen omistajanvaihdosbarometri 2024*. Ov-foorumi. Valtakunnallinen omistajanvaihdosbarometri 2024

10 Suggestions to Support Business Transfer in the EU. https://www.eurochambres.eu/wp-content/uploads/2025/04/10-Suggestions-to-Support-Business-Transfer-in-the-EU.pdf